

ODBOR ŽIVOČIŠNÝCH KOMODIT 17210

SPISOVÁ ZN.: = čj.
NAŠE ČJ.: 16632/2010-17210

VYŘIZUJE ODDĚLENÍ OCHRANY ZVÍŘAT,

JUDr. Traplová
TELEFON: 221 812 346
FAX: 221 812 967
E-MAIL: jana.traplova@mze.cz

ADRESA: Těšnov 17, 117 05 Praha 1

DATUM: 13. 5. 2010

Informace k postupu při zajištění péče o zvíře podle § 25 odst. 6 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění zákona č. 312/2008 Sb.

Ministerstvo zemědělství, odbor živočišných komodit, oddělení ochrany zvířat (dále jen „Ministerstvo zemědělství“) je gestorem zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“ nebo „zákon na ochranu zvířat“), a také je podle tohoto zákona příslušným orgánem ochrany zvířat a organizuje, řídí a kontroluje plnění úkolů na úseku ochrany zvířat. V souladu s touto svojí funkcí vydalo Ministerstvo zemědělství následující Informace k postupu při zajištění péče o zvíře podle § 25 odst. 6 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění zákona č. 312/2008 Sb.

I. Vymezení základních vztahů

1. Dne 1. 10. 2008 nabyl účinnosti zákon č. 312/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. Novela zákona na ochranu zvířat na základě pozměňovacího návrhu uplatněného při projednávání v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR v 25 odst. 6 stanoví: „Orgán nebo jiná osoba, která provádí zapečetění bytu nebo jiného prostoru, či jiné opatření, v jehož důsledku nebude do bytu nebo jiného prostoru dočasně nikdo vcházet, je povinna se ujistit, že v bytě nebo jiném prostoru nezůstane živé zvíře, které by mohlo být týráno v důsledku omezení jeho výživy a napájení. Pokud zjistí, že takové ohrožení existuje, neprodleně to oznámí příslušnému obecnímu úřadu nebo úřadu městské části. Tento úřad bezodkladně zajistí zvířeti potřebnou péči, popřípadě je za tímto účelem umístí do náhradní péče; účelně vynaložené náklady spojené s touto péčí hradí stát. Vlastník zvířete je povinen nahradit státu náklady, které byly vynaloženy na úhradu nákladů spojených se zajištěním náhradní péče o zvíře.“

2. Nejčastějšími případy, ve kterých se uplatní postup podle § 25 odst. 6 zákona, jsou případy, kdy dojde k náhlému odvozu chovatele do nemocnice nebo obdobného zařízení nebo do výkonu trestu odnětí svobody, a chovatel v důsledku toho není schopen zajistit zvířeti potřebnou péči.

3. V případě provedení opatření podle § 25 odst. 6 zákona nedochází k zániku vlastnického práva vlastníka zvířete k tomuto zvířeti. Vlastník zvířete pouze ztrácí možnost sám toto zvíře chovat. Nejedná se o vyvlastnění zvířete. Vlastník zvířete je povinen nahradit státu náklady, které byly vynaloženy na úhradu nákladů spojených se zajištěním péče o zvíře.

4. V případě provedení opatření podle § 25 odst. 6 zákona se nejedná o toulavá nebo opuštěná zvířata, ani o zvláštní opatření spočívající v umístění týraných zvířat do náhradní péče na základě podnětu krajské veterinární správy. Uplatní se tedy odlišné postupy a v praxi je důležité tyto postupy nezaměňovat. V případě toulavých zvířat dojde k zániku vlastnického práva vlastníka zvířete po 6 měsících od nálezů zvířete. Toto v případě zvířat, na která se vztahuje § 25 odst. 6 zákona, neplatí. Vlastnické právo vlastníka zvířete uplynutím doby nezaniká. Zvíře, na které se vztahuje § 25 odst. 6 zákona, nemůže obec nebo jiná osoba převést do vlastnictví další osoby.

5. V případě postupu podle § 25 odst. 6 zákona se nevydává rozhodnutí podle správního řádu.

6. Z ustanovení § 29b zákona plyne, že se v případě postupu podle § 25 odst. 6 zákona jedná o přenesenou působnost obce.

7. Jiným prostorem se rozumí např. jiné nebytové prostory, provozovny, budovy, které neslouží k bydlení, např. stáje, pozemek, automobil a jiné dopravní prostředky, atd.

II. Vymezení základních vztahů v případě úmrtí chovatele, který je vlastníkem zvířete

1. Postup podle § 25 odst. 6 zákona na ochranu zvířat není v případě úmrtí chovatele, který je vlastníkem zvířete, ve většině případů na místě. Postup podle zákona na ochranu zvířat by neměl nahrazovat postup, který plyne z předpisů, které se speciálně zabývají problematikou úmrtí. Samotné úmrtí chovatele (vlastníka) zvířete není důvodem pro postup podle § 25 odst. 6 zákona.

2. Podle § 175e občanského soudního řádu platí, že vyžaduje-li to obecný zájem nebo důležitý zájem účastníků, učiní soud i bez návrhu neodkladná opatření, zejména zajistí dědictví, svěří věci osobní potřeby manželovi zůstavitele nebo jinému členu domácnosti, postará se o prodej věcí, které nelze uschovat bez nebezpečí škody nebo nepoměrných nákladů, a ustanoví správce dědictví nebo jeho části. Zajištění dědictví se provede zejména jeho uložením u soudního komisaře nebo u soudu nebo, nelze-li uloženi takto zajistit, uložením u schovatele, zapečetěním v zůstavitelově bytě nebo na jiném vhodném místě, zákazem výplaty u dlužníka zůstavitele nebo soupisem na místě samém. Neodkladným opatřením soudu by mělo být i zajištění péče o zvíře, které je předmětem dědictví.

3. Podle § 463 odst. 1 občanského zákoníku může dědic dědictví odmítnout. K odmítnutí dědictví nemůže dědic připojit výhrady nebo podmínky; rovněž nemůže odmítnout dědictví jen zčásti. Taková prohlášení nemají účinky odmítnutí dědictví (§ 466 občanského zákoníku).

Z výše uvedeného plyne, že dědic nemůže odmítnout zvíře a zároveň přijmout ostatní věci z dědictví. Dědic musí přijmout vše nebo odmítnout vše.

4. Jestliže chovatel (vlastník) zvířete zemře a nemá zákonného ani závětního dědice, stává se zvíře majetkem státu, který je zastupován Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových. To, zda skutečně neexistuje někdo z možných dědiců, ať už ze zákona, nebo ze závěti, zjišťují soudní komisaři. Pokud dědicové nejsou nalezeni, je k dědictvému řízení přizván stát, tedy Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových. Podle ustanovení § 462 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, platí, že dědictví, jehož nenabude žádný dědic, připadne státu. Podle § 460 občanského zákoníku se dědictví nabývá smrtí zůstavitele. Podle § 13 odst. 1 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích stát nabývá majetek na základě zákona, tím je například § 134, 135, 456 a 462 občanského zákoníku.

III. Zvíře, které se nachází v bytě nebo v jiném prostoru, který je uzavřen

1. Postup podle § 25 odst. 6 zákona lze použít pouze tehdy, kdy někdo právě provádí zapečetění bytu nebo jiného prostoru nebo jiné opatření, v jehož důsledku nebude do bytu nebo jiného prostoru dočasně nikdo vcházet. Jestliže je uzavření prostoru již provedeno, nelze postupovat podle § 25 odst. 6 zákona.

2. Jestliže se zvíře nachází v bytě nebo v jiném prostoru, který je uzavřen, nelze použít postup podle § 25 odst. 6 zákona na ochranu zvířat ani v případě, kdy je zvíře ohroženo v důsledku omezení výživy nebo napájení. V takovém případě je nutno postupovat podle ustanovení § 28a zákona na ochranu zvířat, které upravuje zvláštní opatření (umístění týraného zvířete do náhradní péče, zajištění opatření ke snížení počtu hospodářských zvířat, pozastavení činnosti).

3. Jestliže osoba, která uzavření prostoru provádí, nezjistí přítomnost zvířete (zvíře je např. ukryté) a prostor uzavře, i když je zvíře přítomno, je nutno situaci řešit podle § 28a zákona. Nelze dodatečně aplikovat postup podle § 25 odst. 6 zákona.

4. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky v ustanovení § 40 upravuje právo vstupu policisty do jiného prostoru nebo na pozemek, má-li důvodné podezření, že se tam nachází týrané zvíře. Zákon na ochranu zvířat upravuje právo vstupu v ustanovení § 25. Blíže viz Informace - právo vstupu do obydlí, jiného prostoru nebo na pozemek, je-li důvodné podezření, že se tam nachází týrané zvíře ze dne 30. 12. 2008.

IV. Chovatel zvířete – vlastník nebo držitel zvířete

1. Zákon na ochranu zvířat definuje chovatele v ustanovení § 3 písm. k) takto: „chovatelem se rozumí každá právnická nebo fyzická osoba, která drží nebo chová (dále jen „chová“) zvíře nebo zvířata, trvale nebo dočasně, přemísťuje zvíře, nebo obchoduje se zvířaty, provozuje jatky, útulky, záchranné stanice, hotely a penziony pro zvířata nebo zoologické zahrady, provádí pokusy na zvířeti nebo zvířatech anebo pořádá jejich veřejná vystoupení“. Chovatelem ve smyslu zákona na ochranu zvířat je tedy nejen vlastník zvířete, ale i další osoby, které se zvířetem manipulují, např. ho mají v dočasném opatrování.

2. Jestliže došlo k tomu, že v bytě nebo jiném prostoru by mohlo zůstat živé zvíře, které by mohlo být týráno v důsledku omezení jeho výživy a napájení, je třeba zjistit, zda osoba, která

zvíře v bytě nebo jiném prostoru chovala, je jeho vlastníkem nebo nikoliv. Jestliže osoba, která zvíře chovala, není vlastníkem zvířete, je třeba zjistit vlastníka zvířete a kontaktovat ho, aby zabezpečil péči o svoje zvíře. Je třeba dát přednost tomu, aby péči o zvíře zabezpečoval jeho vlastník, než aby byl uplatněn postup podle § 25 odst. 6 zákona na ochranu zvířat. Jestliže osoba, která zvíře chovala, je vlastníkem zvířete, je třeba zjistit, zda mohou péči o zvíře zabezpečit jiné osoby, které s vlastníkem žijí ve společném bytě nebo s ním sdílejí jiný prostor. Dále je vhodné kontaktovat např. příbuzné nebo sousedy. Je třeba dát přednost tomu, aby péči o zvíře zabezpečoval jeho vlastník, příbuzní, známí, sousedé, než aby byl uplatněn postup podle § 25 odst. 6 zákona na ochranu zvířat.

V. Převzetí zvířete od orgánu nebo jiné osoby provádějící zapečetění bytu nebo jiného prostoru, či jiné opatření, v jehož důsledku nebude do bytu nebo jiného prostoru dočasně nikdo vcházet

1. K předání každého jednotlivého zvířete příslušnému obecnímu úřadu nebo úřadu městské části dojde na základě písemného „Protokolu o předání zvířete podle § 25 odst. 6 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání“ podepsaného pracovníkem obecního úřadu nebo úřadu městské části a orgánem nebo jinou osobou provádějící zapečetění bytu nebo jiného prostoru, či jiné opatření, v jehož důsledku nebude do bytu nebo jiného prostoru dočasně nikdo vcházet.

2. Povinné náležitosti „Protokolu o předání zvířete podle § 25 odst. 6 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání“ jsou následující:

- a) identifikace obecního úřadu nebo úřadu městské části,
- b) identifikace orgánu nebo jiné osoby provádějící zapečetění bytu nebo jiného prostoru, či jiné opatření, v jehož důsledku nebude do bytu nebo jiného prostoru dočasně nikdo vcházet,
- c) popis zvířete (zejména zda je zvíře označeno tetováním nebo čipem, druh, popřípadě plemeno, pohlaví, stáří, barva, váha; vhodná je fotografie) a popis jeho zdravotního stavu (popřípadě včetně informace, že je zvíře březí),
- d) popis okolností případu, doložení skutečností odůvodňujících postup podle § 25 odst. 6 zákona, zejména skutečnosti, že živé zvíře mohlo být týráno v důsledku omezení jeho výživy a napájení, doložení důvodů zapečetění bytu nebo jiného prostoru či jiné opatření, v jehož důsledku nebude do bytu nebo jiného prostoru dočasně nikdo vcházet, doložení skutečnosti, že vlastník zvířete nemůže zabezpečit potřebnou péči o zvíře.

3. Jestliže k uzavření prostoru dochází např. v souvislosti s odvozem chovatele zvířete do nemocnice, je jasné, že nemůže pracovník záchranné služby vyčkávat na pracovníka obecního úřadu nebo úřadu městské části, který od něj má zvíře převzít a zajistit mu potřebnou péči. V takovém případě lze doporučit spolupráci s Městskou policií nebo Policií ČR, v jejichž možnostech by mělo být zajištění prostoru do příchodu pracovníka obecního úřadu nebo úřadu městské části a do zajištění péče o zvíře.

VI. Vymezení péče o zvíře

1. Význam slova „péče“ je obecně známý, a slovo „náhradní“ znamená, že se jedná o péči zajišťovanou jiným subjektem, než je chovatel (vlastník) zvířete. Náhradní péčí se rozumí taková péče, kdy jsou zajištěny přiměřené podmínky pro zachování fyziologických funkcí

zvířete a zajištění jeho biologických potřeb. Osoba, která provádí náhradní péči, by měla zvířeti zajistit takové podmínky:

- a) pokud se jedná o zvířata v útulku, jako ostatním zvířatům v útulku,
- b) pokud se jedná o péči zajišťovanou fyzickou nebo právnickou osobou, jako ostatním zvířatům, která tato osoba chová, nebo takové, jaké jsou zvířatům v takovém chovu běžně poskytovány.

2. Z obsahového vymezení náhradní péče lze dovodit, že se pojem náhradní péče shoduje s pojmem potřebná péče. Náhradní péče je vždy zároveň potřebnou péčí, potřebná péče je vždy zároveň náhradní péčí. Kde se v této informaci hovoří o péči o zvíře je tím míněna náhradní péče a zároveň i potřebná péče.

3. Zákon nestanoví, jak dlouho by měla péče o zvíře trvat. Tato skutečnost závisí na tom, kdy bude vlastník zvířete zase schopen sám péči o zvíře zajistit. Jakmile bude zjištěno na základě posouzení všech skutkových okolností případu, že vlastník zvířete je schopen sám péči o zvíře vykonávat, bude mu toto zvíře vydáno zpět z péče.

4. Zákon hovoří o umístění zvířete do péče, nikoli výslovně o umístění zvířete do útulku. Je tedy zřejmé, že existují i jiné možnosti péče o zvíře, než je útulek. Je možné zajistit péči o zvíře též smlouvou s jinou osobou. Tato smlouva upraví poskytování péče zvířeti a případně úhradu nákladů s tím spojených. Při respektování podmínek stanovených jinými právními předpisy (např. podmínky pro přesuny zvířat podle § 6 veterinárního zákona) je tedy možné zvíře předat do péče jiné osobě. Zákon nevylučuje, aby se v průběhu péče o zvíře změnila osoba, která tuto péči zajišťuje. Neexistuje seznam zařízení, která by poskytovala péči o zvíře.

5. Zákon nestanoví požadavky na odbornou způsobilost osoby, která zajistí péči o zvíře. Ustanovení § 12 odst. 2 zákona pouze stanoví, že chovatel hospodářských zvířat musí zajistit dostatečně početný a odborně způsobilý personál s takovými teoretickými a praktickými znalostmi o příslušném druhu a kategorii hospodářských zvířat a používaném chovatelském systému, aby byl schopen rozpoznat zjevné příznaky zhoršeného zdravotního stavu hospodářského zvířete, zjistit změny v chování hospodářského zvířete, byl schopen určit, zda celkové prostředí je vhodné k zachování zdraví a pohody hospodářského zvířete. Také v ostatních případech je jistě vhodnější, pokud taková osoba má zkušenosti s chovem zvířat, která jsou do péče umísťována, ale na druhou stranu nelze vyloučit ani umístění zvířat do péče osobě, která tyto zkušenosti nemá, ale je u ní odůvodněný předpoklad, že bude řádně zajišťovat péči, např. proto, že se již řádně stará o jiné druhy zvířat.

VII. Smlouva o zajištění péče o zvíře

1. Z hlediska prokazování účelně vynaložených nákladů spojených se zajištěním péče o zvíře je nezbytné, aby byla uzavřena smlouva. Spolupráce s osobou, která má péči o zvíře zajistit, se uskutečňuje na základě smlouvy, pokud tuto péči nezajistí příslušný obecní úřad nebo úřad městské části sám, např. umístěním zvířete do obecního útulku.

2. Součástí smlouvy by měla být rovněž povinnost osoby zajišťující péči o zvíře poskytnout obecnímu úřadu nebo úřadu městské části doklady o nákladech spojených se zajištěním péče. Součástí smlouvy by dále mělo být, že osoba zajišťující péči je povinna starat se o zvíře s péčí řádného hospodáře, úkony přesahující rámec běžného chovu je osoba zajišťující péči o zvíře oprávněna činit pouze s písemným souhlasem obecního úřadu nebo úřadu městské části a

vlastníka zvířete. Smlouva by rovněž měla obsahovat závazek, že osoba zajišťující péči umožní obecnímu úřadu nebo úřadu městské části nejméně jednou za 3 měsíce kontrolu péče o zvíře.

3. Pokud obecní úřad nebo úřad městské části uzavře smlouvu o zajištění péče o zvíře s určitou osobou, může se změnit osoba, která péči poskytuje, jedině tak, že obecní úřad nebo úřad městské části zruší smlouvu o poskytování péče s první osobou a uzavře novou smlouvu s druhou osobou. Není možné, aby sama osoba, která má zajišťovat péči, takové zvíře předala jiné osobě. Osoba, která zajišťuje péči, je oprávněna pouze k tomu, aby zajišťovala péči, nikoliv k tomu, aby rozhodovala o tom, že péči o zvíře bude provádět někdo jiný. V případě, kdy je zvíře umístěno do péče do útulku pro zvířata, nemůže být z útulku vydáno, neboť subjektem, který je pověřen zajišťovat péči, je v takovém případě útulek. Pracovníci útulku nemohou sami svým rozhodnutím měnit subjekt, který zajišťuje péči o zvíře. Pokud by někdo projevil zájem o zvíře z útulku, které je tam umístěno v péči, nemohl by je získat do vlastnictví; mohl by jen projednat změnu subjektu, který péči o zvíře zajišťuje.

4. K předání každého jednotlivého zvířete do péče dojde na základě písemného „Protokolu o předání zvířete do péče podle § 25 odst. 6 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění zákona č. 312/2008 Sb.“ podepsaného oběma smluvními stranami. Tento protokol musí obsahovat zejména:

- a) identifikaci obecního úřadu nebo úřadu městské části,
- b) identifikaci osoby zajišťující péči,
- c) popis zvířete (zejména, zda je zvíře označeno tetováním nebo čipem, druh, popřípadě plemeno, pohlaví, stáří, barva, váha; vhodná je fotografie) a popis jeho zdravotního stavu (popřípadě včetně informace, že je zvíře březí).

VIII. Sankce

Zákon na ochranu zvířat nestanoví sankci v případě, kdy je provedeno zapečetění bytu nebo jiného prostoru, či jiné opatření, v jehož důsledku nebude do bytu nebo jiného prostoru dočasně nikdo vcházet, a osoba, která toto provádí, se neujistí, že se v prostoru nenachází zvíře, nebo neoznámí příslušnému úřadu, že se v prostoru zvíře nachází, nebo zvíře nenalezne, i když prostor prohledá.

Tyto informace Ministerstvo zemědělství vydalo s vědomím, že výklad právních předpisů je v České republice oprávněn provádět pouze soud. Vyjadřují však odborný názor Ministerstva zemědělství na tuto problematiku, a to podle právního stavu ke dni jejich zpracování.

Ing. Jiří Machek v.r.
ředitel odboru živočišných komodit